

Jerzy Pyrgała, Barbara Balke, Witold Bender

Bogucin, gm. Raciąż, woj.
ciechanowskie

Informator Archeologiczny : badania 17, 117-118

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BISKUPIN, gm. Łnin
woj. bydgoskie
Stanowisko 2a

patrz epoka brązu

BIZORKA, gm. Sobków
woj. kieleckie
Stanowisko 12

PF Pracownia Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział w Łodzi

Badania prowadził mgr Grzegorz Kotkowski. Finansowała Okręgowa Dyrekcja Gospodarki Wodnej w Krakowie. Drugi sezon badań. Osada z późnego okresu wpływów rzymskich i wczesnegośredniowiecza.

Ugółem przebadano obszar o powierzchni 6 arów, zlokalizowano dalszych 9 obiektów oraz uzyskano materiał ceramiczny w ilości przekraczającej 2000 fragmentów naczyń. 6 obiektów interpretować można jako budynki mieszkalne. Na tle całości rysowały się one jako zaciemnienia w kształcie wydłużonego owalu o wymiarach od 3 do 5 m długości i od 1,2 do 3 m szerokości. Powierzchnia użytkowa obiektów nie przekraczała 10 m². Wszystkie obiekty zawierały w swych wypełniakach fragmenty naczyń. Obiekt nr 2 powiększa liczbę przypadków, znanych z badań ubiegłorocznych, współwystępowania późnorzymskich naczyń toczonych z naczyniami określanymi jako tzw. "typ praski". Formy naczyń reprezentujące najstarszą ceramikę wczesnośredniowieczną wystąpiły również w obiektach nr 7 i 8, lecz nie współwystępowały tam z formami późnorzymskimi. Wśród fragmentów naczyń pochodzących z warstwy do najciekawszych zaliczyć można ślanki reprezentujące typ dużych zasobowych naczyń z kryzą, tzw. Krausengefäße. W sumie, wraz z fragmentami pochodzącymi z badań ubiegłorocznych, wyróżnić można 4 odmiany tych naczyń, przyjmując jako kryterium sposób kształtowania kryzy. Są one rozwinięciem podziału 1-go typu zasobowych naczyń z kryzą wg. K.Godłowskiego. Niewiele, jak dotąd, znaleziono zabytków metalowych. Z tegorocznych badań pochodzi, znaleziona luźno, zapinka brązowa typu A VI-158. Jest to jednodzielna zapinka z wąską podwiniętą nóżką, łukowato wgiętym kabłąkiem oraz czterozwojową sprężyną górnej ościowię. Nasada główki, miejsce przejścia kabłąka w nóżkę i również sama nóżka zdobiona jest ukośnymi i poziomymi nacięciami. Długość zapinki 8 cm. Inwentarz zabytków odkrytych w tym roku uzupełniają dwa gliniane przędziki oraz fragment żarna. Odkryte w tym roku zabytki mieszczą się chronologicznie w ramach wyznaczonych końcem IV a VII wiekiem. Badania pozwoliły także na uchwycenie południowo-wschodniego oraz północno-zachodniego krańca osady.

Materiały znajdują się w magazynach PAK w Łodzi.

Badania będą kontynuowane.

BOGUCIN, gm. Białóż
woj. ciechanowskie

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Pracownia Pradziejów Warszawy
w Warszawie

Badania prowadził dr Jerzy Pyrgala przy udziale mgr. mgr. Barbary Balke i Witolda Bendera. Finansował WKZ w Ciechanowie. Drugi sezon badań. Omontarysko kuchennej kultury wieibarekij /?/.

Badania wykopaliskowe w Bogucinie prowadzone na nasypie kamiennym na polu Witolda Konopki, usytuowanym na prawym brzegu Karawki w odległości ok. 250 m od krawędzi doliny rzeki. Miał on kształt wydłużonej elipsy, o długości ok. 18-20 m, szerokości do 4 m i wysokości do 1,20 m., a uformowany jest dłuższą osią wzdłuż linii N - S. Na powierzchni, na jego północnej i południowej krawędzi, dało się zauważyć dwie niewielkie kulminacje.

Badany obiekt znajduje się obecnie na pastwisku, które jeszcze kilka lat temu było czynnikiem uprawnym. Wg informacji właściciela pola budynek ten, jak sięga on pamięcią, istniał jeszcze i był stale oborywany w czasie prac polowych. Zarytkowano nad wydobywano w trakcie robót rolnych glazy. Obecnie jest on porośnięty trawą i dolega się na niego duża glazy, wydobywane z okolicznych pól uprawnych.

W bieżącym sezonie wykopaliskowym badania skoncentrowano we wschodniej części nasypu. Usunięto 23 wielkie glazy, zalegające na jego powierzchni oraz wytyczono linią magistralną N - S. Zdjęto ze wschodniej części obiektu dach. Wierzchnią warstwę nasypu stanowiły, jak się spodziewano, różnego kalibru glazy wyrzynane z sąsiednich pól i narzucone nad przez wiele lat. Powstała w ten sposób warstwa, o dość luźnej strukturze, chaotycznie ułożonych głazów, gęsto poprzerastanych korzeniami. Jej miąższość dochodziła miejscami do 0,5 m. W spągu znaleziono nieliczne, drobne fragmenty ceramiki polewanej i średniowiecznej oraz trudne do określenia odkształcone fragmenty żelaza. Znalezione to potwierdzają przemianowany charakter warstwy.

Pod nią zalegała właściwa warstwa kulturowa, którą stanowił zwarty bruk kamienny. Jego długość wynosi ponad 15 m, a szerokość w odsłoniętej, wschodniej części obiektu, ok. 2-2,5 m. Bruk ten zbudowany został z głazów drobniejszego i średniego kalibru, dość ściśle dopasowanych do siebie, nieznacznie wznoszący się ku środkowi nasypu. Odsłonięto całą wschodnią część tej konstrukcji. W jej centrum odkryto obiekt wyraźnie wyodrębniający się układem kamieni od pozostałej konstrukcji bruku. Był to owalny układ ustawionych pionowo dużych głazów, tworzący zarys o wymiarach 2 x 1 m. Wnętrze zasypane było drobniejszymi kamieniami. Po ich zdjęciu okazało się, że dno wieńca wyłożone było płaskimi, dopasowanymi głazami. Leżały one już na ośloniu. Po ich zdjęciu przekopano jeszcze wewnętrzną część konstrukcji do głębokości 0,5 m. W obrębie opisanego wieńca kamiennego, jak też pod jego dnem nie znaleziono żadnych zabytków. Eksplorując konstrukcję poszerzono w najwyższej kulminacji badanego nasypu wykop w kierunku zachodnim, osiagając zachodnią krawędź obiektu. Na tej podstawie można wnioskować, że badany bruk kamienny ma całkowitą szerokość do 4-5 m. W kierunku północnej części nasypu odsłonięto pod profilem z narzuconych w tym miejscu kamieni fragment okrągłego zarysu, złożonego z dużych głazów, analogicznego do opisanego powyżej. Obiektu tego nie eksplorowano. Wschodnią partię właściwego bruku kamiennego odsłonięto w całości i zadokumentowano. Na tym poziomie nie znaleziono żadnych zabytków, pozwalających na określenie chronologii i funkcji obiektu. Bruku nie eksplorowano w głąb i zabezpieczono go do przyszłorocznego sezonu wykopaliskowego.

W trakcie penetracji okolic Bogucina odkryto 31 kamiennych kurhanów, oznaczonych dotąd archeologom. Występują one w Włodochowie Nowym, Chyczawie i Orławie Nowym, gm. Orlawo.

BOGUCIŃ, gm. Rozprza
woj. piotrkowskie

Muzeum Okręgowe
w Piotrkowie Trybunalskim

Badania prowadził mgr Mirosław Szukała. Finansował WKZ w Piotrkowie Trybunalskim. Pierwszy sezon badań. Opentaryzacja kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich.

Badania miały charakter ratowniczy. Stanowisko odkryte w r. 1967 przez Muzeum w Piotrkowie, zweryfikowane w czasie badań powierzchniowych AZP w 1982 r. Odsłonięto łącznie 1,5 ara w różnych punktach zwirowi. Stwierdzono całkowite zniszczenie stanowiska w trakcie eksploatacji piasku. Odkryto jedynie bardzo nieliczne fragmenty naczyń glinianych, spalonych kocioł i wyroby krzemienne, trudne do określenia pod względem chronologicznym i kulturowym. Nie wyklucza się możliwości zachowania pewnych partii stanowiska na działkach sąsiednich.

Badania nie będą kontynuowane.